

20

**bureau
europa**

Platform
voor
architectuur
& design

Jaarverslag

18

Timmerfabriek
Boschstraat 9
6211 AS Maastricht

www.bureau-europa.nl

Bureau Europa, platform voor architectuur en design, verbindt als presentatie instelling kennis, netwerken en toont projecten, kortom het domein van de ontworpen omgeving met een algemeen cultureel geïnteresseerd publiek. Bureau Europa staat voor de breedte van het culturele domein, toont mondiale en euregionale ruimtelijke en stedenbouwkundige relevante ontwikkelingen en laat zien wat de rol van ontwerp in de samenleving is en/of kan zijn.

Voor u ligt een overzicht van de activiteiten die zich in 2018 bij Bureau Europa, platform voor architectuur en design hebben voltrokken.

Dit jaarverslag 2018 geeft per onderwerp en chronologisch onze activiteiten weer.

Inhoudsopgave

4	Voorwoord
7	Tentoonstellingen & lezingen
8	Unvollendete. Nooit gebouwd Maastricht
12	De Toonzaal
16	Locus populi ubi?
18	The Third Space
22	Stucco Storico: het verhaal achter een ambacht
24	Overige lezingen en programmering
29	Overige evenementen
32	Communicatie
36	Doelstelling, bestuur & Raad van Toezicht
38	Colofon

Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag 2018 van Bureau Europa, platform voor architectuur en design. Het jaar dat werd gekenmerkt door de verbouwing van ons huis. Naast het vernieuwen van de ramen, zijn de toonzaal en de kantooruimten voorzien van akoestische en klimatologische verbeteringen.

Met steun van de Gemeente Maastricht en onder begeleiding van Maurer United is weer een deel van het Maastrichts, industrieel erfgoed, de Timmerfabriek, in ere hersteld. Zo krijgt het Sphinxkwartier meer en meer gestalte, als dynamisch stadsdeel dat als een contramal van de bestaande, middeleeuwse stad dient. Als bewoners van het eerste uur leveren wij een actieve bijdrage aan de culturele programmering en beleving van dit stadsdeel in wording.

Ondanks deze verbouwing hebben wij niet stil gezeten. we hebben een aantal tentoonstellingen geconcipieerd, het gesprek over stad en samenleving geïnitieerd en een impuls gegeven aan het tonen en verbinden van de ontwerpers in deze regio en daarbuiten. De stad is immers nooit af.

In het huidige culturele klimaat is er veel aandacht voor ons materiële en immateriële erfgoed. Echter een belangrijke vraag blijft hoe de actualiteitswaarde van archieven of de gebouwde geschiedenis begrepen of gewaarborgd wordt. We hebben hier in het programma van 2018 aandacht aan besteed. Te denken valt aan de tentoonstelling *Unvollendete. Nooit gebouwd Maastricht*, het kennis- en netwerk-evenement *Meet the Maker* en de tentoonstelling *Stucco Storico: het verhaal achter een ambacht*. Tentoonstellingen waarbij de ruimtelijke en stedelijke kwaliteit van de stad en de regio werd gekoppeld aan vraagstukken rond grondstoffen, ideeën, migratie, ambacht, erfgoed en waarbij we een pleidooi hielden voor kwaliteit en stedelijk experiment samen. Waarbij er gekeken werd naar het verleden zowel als de toekomst van de migratie van arbeid en kennis over landsgrenzen en door culturen heen; waarbij het architectuur- en ontwerperfgoed van de streek onder een historische, economische, filosofische en sociologische lens gehouden werd.

Ook is er een start gemaakt met een nieuw, stedelijk verhalenvertelfestival, onder de titel *L'Art pour Elkaar*: deze titel refereert aan *L'Art pour L'Art*, de term die het intrinsieke discours binnen de kunsten duidt, maar nu juist democratiseert. Ontwerpers, architecten en kunstenaars leggen veel betekenis in hun werk, betekenis die voor het publiek soms moeilijk te begrijpen of te ervaren is. Door een verhaal te vertellen over het werk, het ontwerp of de uitvoering wilden we het begrijpelijker maken en de relatie tussen de amateur en de professional, de kunstenaar en de toeschouwer, de ontwerper en het object én de architect en stad centraal te stellen.

Naast de diverse inhoudelijke samenwerkingen met maatschappelijke of andere culturele partijen leverden wij ook een actieve bijdrage aan het gesprek over over wat voor soort cultureel landschap we in Maastricht en de Limburgse regio willen faciliteren en uitdragen. Zo werd onder de

noemer *Made in Maastricht* onderzocht hoe de ontwerper en architect aansluiting kunnen vinden bij het publiek, de industrie, de stad, de regio en elkaar. Dit kwam bijvoorbeeld tot uitdrukking in de samenwerking met Embracing. Exchange, met Maurer United en MAFAD. Het programma richtte zich op design-hotspots Eindhoven, Keulen en Maastricht en toonde het werk van zo'n dertig hedendaags topdesigners uit dit grensoverschrijdende gebied tussen de rivieren Maas en Rijn.

2018: een jaar waarin de Sittardse architecte Francine Houben als eerste vrouw de BNA Kubus Oeuvreprijs mocht ontvangen voor het werk van Mecanoo, waarin de architecten en algehele bouwkolom weer volop aan het werk waren, de Raad voor Cultuur een pleidooi hield voor zowel regionalisering als internationalisering van de ontwerpende disciplines en waar de grens tussen feit en fictie de krantenkoppen domineerde.

Saskia van Stein,
Directeur/bestuurder van Bureau Europa,
platform voor architectuur en design

Programma 2018

Tentoonstellingen en daaraan gerelateerde lezingen

Unvollendete. Nooit gebouwd Maastricht

15 december 2017 – 15 april 2018

foto: Jonathan Vos

Unvollendete. Nooit gebouwd Maastricht gaf inzicht in de complexiteit waarbinnen stedenbouwkundigen, architecten, landschapsontwerpers, politici en projectontwikkelaars werken. In het krachtenveld van stadvisies en beleidsnota's, publieke opinie, de economische conjunctuur en culturele Zeitgeist, waarin ontwerpers moeten manoeuvreren, wilde Bureau Europa een lans breken voor het experiment. Met een verwijzing naar Schuberts onvoltooide symfonie onderzocht Bureau Europa in deze tentoonstelling hoe Maastricht eruit zou zien als een aantal niet gelukte projecten toch geslaagd waren.

Het initiatief om niet-gerealiseerde projecten in een tentoonstelling bijeen te brengen, getuigde van een zelfverzekerdere houding. Terugkijken op de stedelijke ontwikkeling van de afgelopen zeventig jaar kan namelijk confronterend zijn. Er zijn tal van ambitieuze projecten: denk aan de overkapping van de Maas, de Calatrava Campus of het Van den Ende Theater die verder kwamen dan de tekening, maar sneuvelden in het publieke domein. Anders dan 'de papieren of utopische architectuur' die is bedoeld als maatschappijkritiek of om het discipline-specifieke discours te stimuleren, ging het in deze tentoonstelling om projecten die wel degelijk zijn ontworpen om gerealiseerd te worden.

Speciaal voor deze tentoonstelling maakten Saskia van Stein en Daniel van Hauten (Wedovoodoo.tv) een documentaire, waarin een groot aantal architecten, bestuurders, stadsplanners en stedenbouwkundigen aan het woord kwamen. Jo Coenen, architect; Gerd Leers, oud-burgemeester; Mathieu Bruls, architect; Marc Maurer, architect; Jake Wiersma, stedenbouwkundige; Jacqueline Verhees, landschapsarchitect; Huub Smeets, oud-directeur Stadsontwikkeling; Hans Hoorn, stedelijk socioloog; Guy Vloebergh, grensmanager; Gerdo van Grootheest, oud-wethouder; Tim Prins, architect; Mirjam Depondt, oud-wethouder; Frits Palmboom, stedenbouwkundige; en Carola Janssen, kernpartner Maastricht-LAB vertelden hun verhaal en gaven inzicht in de stad Maastricht, zoals deze nu is. Deze interviews staan nu op de website van Bureau Europa.

Bureau Europa onderzocht dit thema naar een idee van Wido Smeets, hoofdredacteur Zuiderlucht; Chris Keulen, fotograaf; en Wim Ortjens, directeur communicatie bij Gemeente Maastricht.

Curatoren: Remco Beckers en Saskia van Stein
Ruimtelijk ontwerp: Maurer United Architects
Grafische identiteit: Studio Noto

Bezoekers: 371 (in december 2017) + 2554 (in 2018)

Rondleidingen met curator Remco Beckers 17 februari en 14 april 2018

Remco Beckers, projectleider bij Bureau Europa en co-curator van de tentoonstelling *Unvollendete. Nooit gebouwd Maastricht* gaf tweemaal een rondleiding door de tentoonstelling.

Deelnemers: 45

Playing for Success

Kinderworkshop met Karel Dicker
13 en 15 maart 2018

In het kader van de tentoonstelling *Unvollendete. Nooit gebouwd Maastricht* werden er twee workshops georganiseerd voor kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar. Onder leiding van kunstenaar Karel Dicker en geïnspireerd door de maquettes die in de tentoonstelling te zien zijn, bouwden de kinderen zelf maquettes.

Deelnemers: 40

Ontwerp je stad

Een filosofie in de praktijk gebracht met stedelijk socioloog Hans Hoorn en architectuurfilosoof Jacob Voorthuis
31 januari 2018

Waarom wordt Maastricht, continu in ontwikkeling volgens een weloverwogen en gestaag proces, door stedenbouwers zo'n aantrekkelijke stad gevonden? Hoe vindt deze ontwikkeling plaats, welk gedachtegoed wordt ermee belichaamd, hoe wordt het in de praktijk gebracht? Universitair docent architectuurfilosofie Jacob Voorthuis en stedelijk socioloog Hans Hoorn gingen hierover in gesprek.

Moderator: Tim Prins, architect Studio Stad
Aantal bezoekers: 75

Is het af? De utopie in praktijk

Met architectuurfilosoof Christophe van Gerrewey en stedenbouwkundige Huub Smeets
1 maart 2018

Architectuurfilosoof en auteur Christophe van Gerrewey en stedenbouwkundige Huub Smeets, voormalig directeur Stadsontwikkeling in Maastricht, gingen in gesprek over utopisme en praxis in architectuur- en stedenbouwontwerp en -realiteit. Welke plek heeft toekomstgeloof in stadsontwikkeling, in hoeverre is het een katalysator van het wel of niet slagen van grote projecten en welke leer trekken wij eruit?

Moderator: Saskia van Stein
Bezoekers: 85

Maastricht, ooit af?

De recente ruimtelijke ontwikkeling in Maastricht met oud-wethouder John Wevers, stedenbouwkundige Rein Geurtsen en architect Jo Coenen
6 april 2018

Is de stedenbouwkundige toekomst van Maastricht net zo veelbewogen als haar geschiedenis of heeft de stedenbouw zich zo ontwikkeld dat we in rustiger vaarwater beland zijn? In een interview door Saskia van Stein lichtte oud-wethouder John Wevers de politieke context in de '80er en '90er jaren toe. Rein Geurtsen zoomde in op de ontwerp- en bouwprocessen uit die tijd, terwijl Jo Coenen afsloot met een focus op de huidige stadsontwikkelingen en urgenties.

Moderator: Saskia van Stein
Bezoekers: 100

De Groenwandering door Maastricht

Een ander verhaal dan van de stenen van Maastricht met historicus Fon Habets en landschapsarchitect Jacqueline Verhees
7 april 2018

Bijzonder aan Maastricht is dat het groen een bijzonder grote, maar vaak niet erkende rol speelt in het stedelijk weefsel. Landschapshistoricus Fon Habets en landschapsarchitecte Jacqueline Verhees fietsten en wandelden door Maastricht, op zoek naar de geschiedenis van het vormgegeven groen en de bijzondere ontwerpen, functies en effecten dat het groen er vandaag de dag heeft.

Deelnemers: 35

foto's: Johannes Schwartz

foto's: Jonathan Vos

De Toonzaal

foto's: Moniek Wegdam

De Toonzaal bood beeldende kunstenaars, ontwerpers en architecten een venster. Grenzend aan de straat toonden zij werk dat onderzoekend, beeldend of kritisch inging op vraagstukken gerelateerd aan het publieke domein - van oorsprong dé plek waar we elkaar en 'het andere' tegenkomen of ontmoeten. Een ontmoeting die in het huidige politiekmaatschappelijke klimaat steeds minder vanzelfsprekend is en zelfs onder spanning staat. In De Toonzaal ontmoetten toevallige voorbijgangers elke zes weken telkens een andere ruimtelijke of beeldende ervaring.

Curatoren: Thomas Hütten, Lyanne Polderman en Saskia van Stein

Grafische identiteit: Lyanne Polderman

DE TOONZAAL

logo: Lyanne Polderman

Toonzaal #1: Joep Hinssen

11 januari – 25 februari 2018

Kunstenaar Joep Hinssen zoekt voortdurend naar manieren waarop wij de wereld ordenen en hoe in- en uitwisselbaar deze ordeningssystemen zijn. Geluid en muziek speelden daarbij een belangrijke rol. In zijn werk lag de focus vooral op de vraag of muziek verbanden en gelijkenissen heeft met vormen van menselijke organisatie en vice versa.

Bezoekers: 664

Toonzaal #2: CLD

7 maart – 15 april 2018

In werk dat zich bewoog tussen verschillende disciplines, zoals schilderen en het creëren van objecten en installaties, gaf beeldend kunstenaar Chantal le Doux een visueel universum vorm, met eigen wetten en een eigen taal. Haar werk kon worden opgevat als ruimtelijke schilderkunst die haar aanwezigheid en interpretatie in elke gegeven setting transformeert.

Bezoekers: 519

Locus populi ubi?

11 mei – 13 mei 2018

In deze solotentoonstelling van kunstenaar Karel Dicker werd de focus verlegd naar de mens en zijn positie op deze planeet. Zijn dier en mens überhaupt van elkaar te scheiden? Is de mens een dier en net als die andere dieren uniek in zijn soort? Is cultuur niet gewoon natuur? En is de stad niet precies hetzelfde fenomeen als bijvoorbeeld een termietenheuvel?

Dickers werken zijn heel divers en variëren van het ontwerpen en maken van maquettes en installaties tot tekeningen van arcologische steden, waar architectuur en ecologie versmelten.

Curator en kunstenaar: Karel Dicker
Grafische identiteit: Lyanne Polderman

Bezoekers: 341

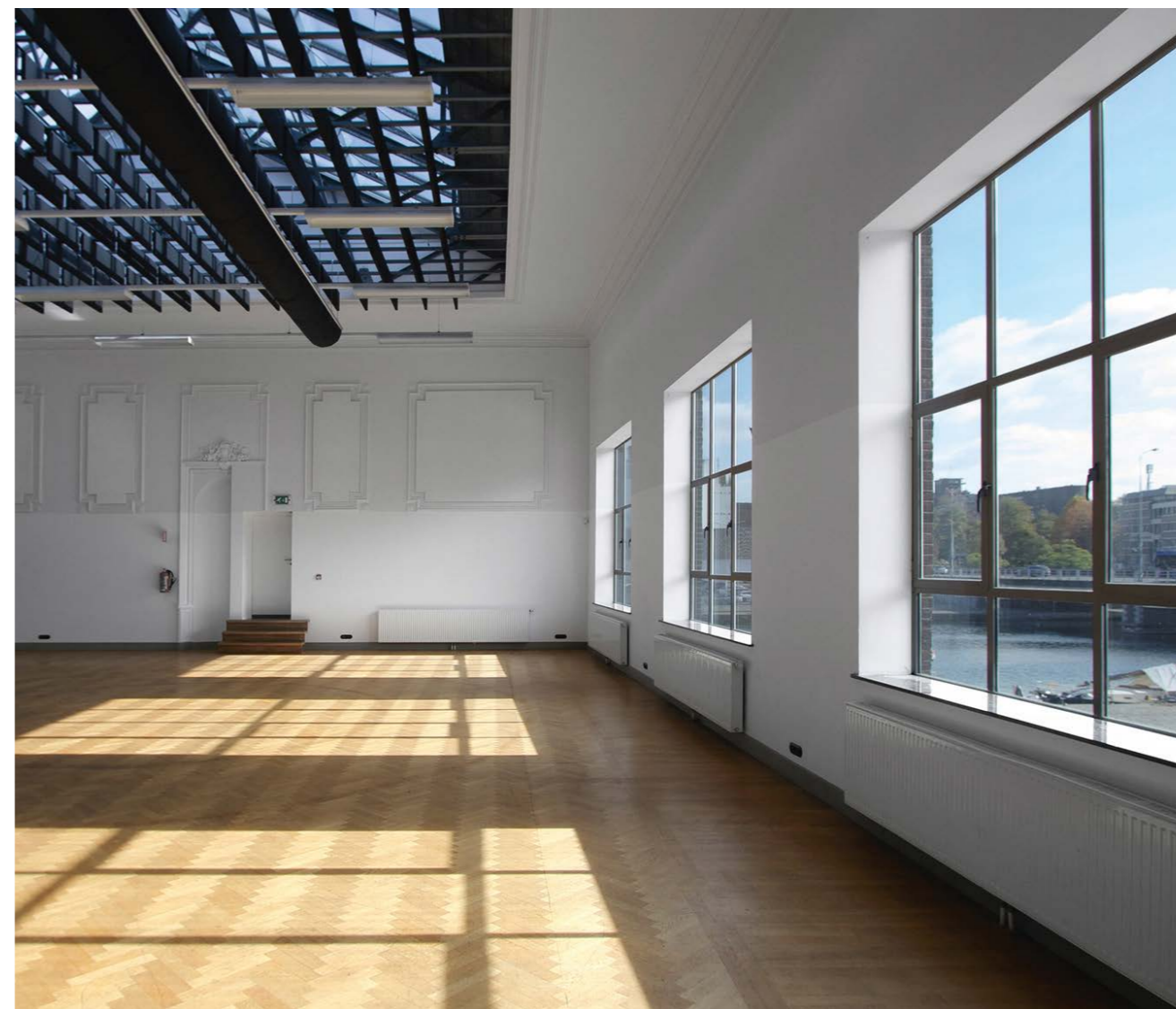
foto's: Joyce Larue

Verbouwing

14 mei – 1 september 2018

Bij de verbouwing werd Bureau Europa op meerdere fronten geretoucheerd: een nodig klimaatsysteem werd aangebracht, de ruimtes werden akoestisch verbeterd, aan alle gevels werden nieuwe raampartijen geïnstalleerd en de plafonds en wanden werden opnieuw gestuct en geverfd. Over wanneer Bureau Europa zou worden verbouwd is de afgelopen twee jaar veel onzekerheid geweest maar in de zomer van 2018 was het zover.

Het team heeft tijdens de verbouwing niet stil gezeten en aan de komende tentoonstellingen en randprogrammering gewerkt, evenals administratieve klussen geklaard als het opschonen van het archief. Gedurende die tijd heeft het team gehuisvest gezeten bij Maasboulevard 1.

Bezoekers: geen bezoekers op locatie

Embracing.Exchange

1 juni – 10 juni 2018

Foto: Anne Jannes Photography

In het Eiffelgebouw vond *Embracing.Exchange* plaats. Geselecteerde ontwerpers en instellingen werkten tien dagen samen aan een grote expositie, lezingen, debatten en matchmaking events. Elke dag waren er ontwerpers aanwezig die bezoekers rondleidden.

Het idee van het project *Embracing.Exchange* is om het netwerk en de band van de ontwerpers uit de regio Eindhoven, Keulen en Maastricht te versterken. Vanaf januari 2018 is er gestart met de pilot van de *Embracing.Exchange Academy*, waar de samenwerking met scholen en design gerelateerde hbo- en mbo-opleidingen werd opgezocht.

Embracing.Exchange Maastricht werd georganiseerd in samenwerking met Bureau Europa, Yksi Connect, Passagen Interior Week, Maastricht Academy of Fine Arts & Design, Arcus, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht en de Stadt Köln.

Curator: Maurer United Architects
Bezoekers: 1562

Maastricht Maakstad: feit of fictie?

Met ontwerper René Holten, educator Theo Ploeg en beleidsmedewerker cultuur en economie Pieter Paul van de Wouw.
7 juni 2018

In een debat over de potentie van maakstad Maastricht met René Holten, Pieter Paul van de Wouw en Theo Ploeg werd de vraag gesteld of Maastricht zich kan profileren als maakstad? Hoe kan de gemeente het beste in de maakindustrie investeren? Verdienen de zzp'ers of juist de grote industrieën meer middelen te krijgen?? Hoe staat het met het creatieve onderwijs in Maastricht en hoe verbeter je de kansen van jonge ontwerpers, de doorstroom van opleiding tot professionalisering?

Moderator: Saskia van Stein
Bezoekers: 55

Rondleidingen bij Mosa en Artifort

Met hoofdontwerper José Maase (Mosa), ontwerper René Holten (Artifort)
8 juni 2018

Hoe staat het met de maakindustrie in Maastricht en omgeving, welke exportproducten kenmerken Maastricht? Wat is Maastrichts design? In twee korte rondleidingen door twee lichtende voorbeelden van de ontwerpende industrie, met een rijke geschiedenis, binnen en buiten de stad kreeg ons publiek een kijkje in de keuken bij meubelshowroom Artifort en keramiekproducent Mosa.

Deelnemers: 52

The Third Space. Space and Spatiality in the works of Krisztina de Châtel

9 september – 15 oktober 2018

Foto: Elsa Paternotte

Deze tentoonstelling werd georganiseerd ter gelegenheid van de 75ste verjaardag van de choreografe Krisztina de Châtel, in een samenwerking van de Nederlandse Dansdagen en Bureau Europa. Het invloedrijke en krachtige werk van Krisztina de Châtel wordt mede bepaald door de combinatie van haar choreografieën en de ruimtelijke dimensie ervan. Net zoals de dansers in haar choreografieën worden beïnvloed door de ruimtelijke dimensie van haar choreografieën, zal ook de bezoeker dit fysiek ervaren hebben tijdens een bezoek aan *The Third Space*.

De voorstellingen van De Châtel - die in de afgelopen 35 jaar ruim 70 choreografieën en twee dansfilms maakte - draaien rond contrasten en confrontaties: kwetsbare menselijke lichamen staan tegenover natuurelementen als wind, aarde en water, of de imposante ruimte van een kerkgebouw of machineloods. Haar choreografieën tonen in toenemende mate haar visie op de maatschappij en staan bekend om de wisselwerking tussen ruimte en lichaam.

Voor Bureau Europa vormde deze tentoonstelling een interessante cross-over met een kunstvorm die doorgaans wordt gezien als pure podiumkunst. De keuze voor De Châtel lag voor de hand, vanwege haar staat van dienst en vanwege het ruimtelijke en architectonische karakter van haar werk. Bureau Europa sloot hiermee aan bij het actuele idee van de stad als podium voor 'performance' in het algemeen en participatie in het bijzonder en ambieerde met deze tentoonstelling een impuls te geven aan de dialoog over de relatie tussen dans, choreografie, scenografie en architectuur.

Curatoren: Stephen Shropshire en Emma Touchot
Samen met: Krisztina de Châtel
Grafische identiteit: Lyanne Polderman

Bezoekers: 1631

Exploring Space

Met danseres / choreograaf Francesca Monti
19 september en 3 oktober 2018

In deze bewegingsrondleidingen begeleidde danseres Francesca Monti, die veel met Kristina de Châtel heeft samengewerkt en haar oeuvre door en door kent, samen met curator Stephen Shropshire de bezoekers langs de tentoongestelde ensceneringen. Hoe beweegt een lichaam door de ruimte en hoe moet de bezoeker met de tentoonstelling omgaan?

Deelnemers: 27

The Thirdspace Perspective Expanding the Critical Imagination

20 en 21 september 2018

Voor studenten van de Universiteit Maastricht gaven de curatoren besloten rondleidingen verspreid over de hele dag. Ter afsluiting van de tentoonstelling konden de studenten een rondetafelgesprek bijwonen waarin de bevindingen die in de rondleiding centraal stonden aan de kaak werden gesteld, onder meer door Krisztina de Châtel zelf.

Deelnemers: 130

De Châtel @ Docfest

29 september 2018

Voor het jaarlijkse DOCFEST werd de documentaire Een Uitzinnige Beheersing / Leven en dans van Krisztina de Châtel en de korte dansfilm *Vlucht* vertoond bij Lumière. De vertoningen werden aangevuld met een gesprek met de grande dame door curator Stephen Shropshire.

Bezoekers: 100

(Un)building Archives

Met choreograaf Nicole Beutler, danser en choreograaf Krisztina de Chatel, danser en choreograaf Katja Heitmann, curator Hans van Keulen en universitair docent Vivian van Saaze (MACCH).
13 oktober 2018

Een rondetafelgesprek over archiefpraktijken binnen de danssector, in samenwerking met de Universiteit Maastricht, de masteropleiding Kunst, Cultuur en Erfgoed en het Maastricht Centre for Arts and Culture, Conservation and Heritage (MACCH). Het rondetafelgesprek werd bijgewoond door onder andere studenten die eerder deelnamen aan de besloten rondleidingen *The Thirdspace Perspective*. Deze activiteit gold als finissage voor de tentoonstelling, die daags erna haar laatste dag genoot.

Moderator: Stephen Shropshire
Bezoekers: 63

Stucco Storico het verhaal achter een ambacht 24 november 2018 – 24 maart 2019

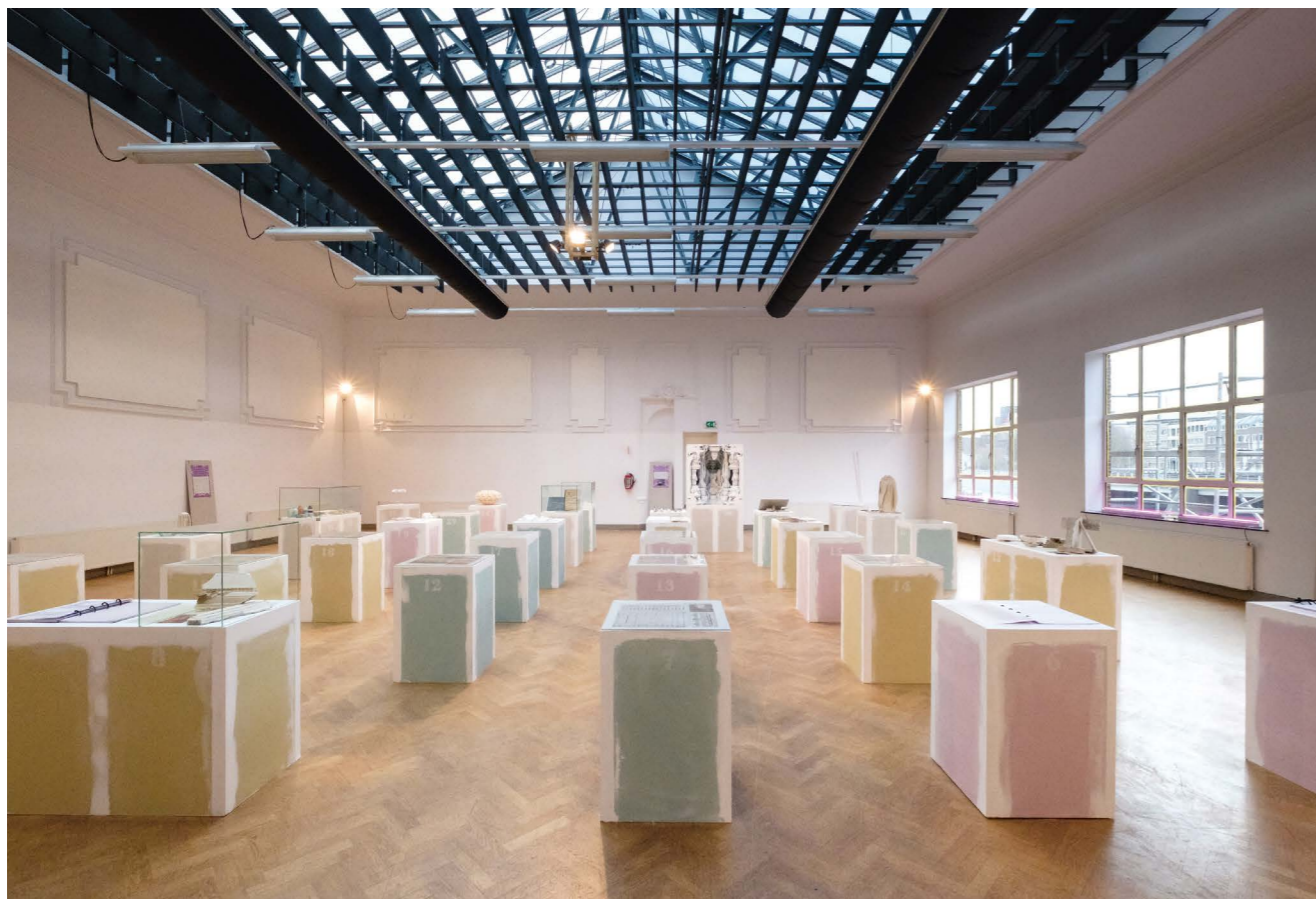

Foto: Johannes Schwartz

Foto's: Moniek Wegdam

Foto: Moniek Wegdam

Deze tentoonstelling toonde het bijzondere werk van de drie stuccatori Tomaso Vasalli, Joseph Moretti en Pieter Nicolaas Gagini. Geboren en getogen rond het meer van Lugano migreerden zij in de 18e eeuw naar wat we vandaag de Euregio noemen en voorzagen zij interieurs van het destijds bijzonder populaire sierstucwerk. Stucwerk had in eerste instantie een praktische functie: het was brand- en tochtwerend, geluiddempend, vochtbestendig en zorgde voor een optimale lichtreflectie. Maar de Italiaanstalige migranten verheven het materiaal tot een kunstdrager: in de barokke, rococo en neoclassicistische stijlperiodes werden plafonds en wanden niet alleen van pleister voorzien, maar ook van uitbundig sierstucwerk, driedimensionale sculpturen die loskwamen uit een plafond en imponerende illusies maakten. Het stucwerk bewoog zich in het verloop van de 18de eeuw van het plafond langzaam naar beneden; het interieur werd een entiteit en ging een identiteitsvormende rol spelen.

Stucco Storico toonde enkele van de meest toonaangevende interieurs van de drie stuccatori en onderzocht hoe deze tot stand zijn gekomen. Welke technieken en gereedschappen gebruikt een meesterstukadoor? Hoe heeft stucwerk zich ontwikkeld, vanaf de Romeinse tijd tot het heden? In welke tijd, maatschappij, cultuur en met welke invloeden en voorbeelden werkten de Italiaanse stukadoors in de Euregio? Hoe is het interieur door stucwerk veranderd en welke rol is het gaan spelen gedurende de 18e eeuw? Wat is stucwerk vandaag de dag en welke innovaties kennen het ambacht en de kunst hierin?

De kwaliteiten en fijnzinnigheden van het 18e-eeuwse design spelen tegenwoordig een nieuwe rol: waar rococo mag gelden als de laatste, echt individualistische en ambachtelijke stijlperiode voor de industrialisatie,

massaproductie en uniformiteit van kunst en ontwerp, laten 21e-eeuwse kunstenaars zich opnieuw inspireren door het 18e-eeuwse ambacht. Computertechnologieën bieden hierin zelfs verdere uitkomsten, waardoor het stuc, dat zich altijd al flexibel aan de mal der tijd aanpassen kon, ook nog steeds van onze tijd bewijst te zijn.

Curator: Remco Beckers, onder supervisie van Saskia van Stein
Ruimtelijke vormgeving: Ludo Groen
Grafische identiteit: Hansje van Halem

Bezoekers: 727 (tot en met 31 december 2018)

Overige lezingen en programma

Foto: Ilona van den Brekel

Debat: Huis / Zorg / Architectuur 25 februari 2018

In dit debat werd de spanning gezocht tussen de institutionele vereisten en normen, de 'zorg-normen', omtrent het vraagstuk van huiselijke zorg, maar ook werd de veronderstelde goedheid van huiselijkheid ter discussie gesteld. Saskia van Stein en expert Han Westelaken, architect, gingen met elkaar en met het publiek in gesprek. Het programma werd georganiseerd door Debatcentrum Sphinx en Bureau Europa.

Moderator: Simone van Trier

Bezoekers: 65

Debat: De Toekomst van de Stad 7 maart 2018

Op woensdag 21 maart vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Het is opvallend dat Maastricht in de gemeenteraadsverkiezingen speerpunten opnam die direct met stedelijke kwaliteit hebben te maken. Bureau Europa nodigde de veertien deelnemende politieke partijen uit om in een debat hun visie te schetsen op Maastricht en hoe de stadskwaliteiten in de toekomst kunnen worden verbeterd.

Moderator: George Vogelaar

Bezoekers: 140

E-Words

Start op 8 maart 2018

In 2017 is de Europe for Citizens Grant toegekend aan het internationale, multidisciplinaire project E-WORDS, Europeans Win Ostracism: from Remembrance to a Dialogue Society. Er werd onderzoek gedaan naar populaire associaties bij woorden als totalitarisme, ostracisme, onderdrukking en dergelijke, via een verscheidenheid aan klassieke en innovatieve methodes met interculturele discussies als doel.

Naast de universiteiten van Siena, Krakau en Sibiu, deed ook de Universiteit Maastricht mee samen met Bureau Europa, Lumière en de Jan van Eyck Academie. Na de kick-off in Siena op 12 oktober 2017 werd de eerste activiteit op 8 maart gehouden: een webinar tussen de Universiteit Maastricht en de Universiteit Siena, waarin studenten en het publiek in debat konden over de thema's identiteit en mensenrechten.

Moderator: Aline Sierp

Deelnemers: 230

Stad & Spoor

Bureau Europa leverde een bijdrage aan de planstudie Stad & Spoor. Deze planstudie was een brede verkenning vanuit verschillende invalshoeken van de stationsomgeving en de relatie met de stad en Euregio, om nieuwe kansen te grijpen die zich voor Maastricht voordeden na de ondertunneling van de A2. Resultaten uit deze planstudie van de Provincie Limburg, ProRail, NS, Gemeente Maastricht, Maastricht Bereikbaar en Projectbureau A2 werden in de zomer van 2018 gepresenteerd in een ambitiesdocument. Bureau Europa leverde een bijdrage aan deze planstudie in de vorm van een interactief publieksprogramma.

Stad & Spoor #2 Nieuwe regionale connectiviteit

Van hyperlokaal naar interregionaal: met architect Marc Maurer en verkeersdeskundige Thomas Straatemeier
7 februari 2018

Stedenbouw, verkeerskunde en regionale connectiviteit ontmoeten elkaar rondom het station. Het station is niet alleen een belangrijk knooppunt in de stad, maar is ook op regionaal, zelfs Euregio vlak van economisch, cultureel en ecologisch belang. Hoe sterk is het Zuid-Limburgse mobiliteitsnetwerk, hoe verankerd ligt Maastricht als knooppunt? Hoe gaat mobiliteit veranderen in de toekomst en hoe kun je daar al op in spelen?

Moderator: Saskia van Stein

Bezoekers: 65

Stad & Spoor #3 Het Toekomstcafé

Met Ton Venhoeven, Fons Meijer, Joost Ruland, Nicole Rijkens en Jake Wiersma
11 april 2018

In de laatste bijeenkomst werden de resultaten van Stad & Spoor gepresenteerd in het Toekomstcafé. Tijdens de informatiemarkt werd op interactieve wijze gepresenteerd wat aan informatie en input is verzameld. Keynote Ton Venhoeven, architect bij Venhoeven CS architect+urbanism, sprak over transit oriented development en trends in mobiliteit. Later sloot hij aan bij Fons Meijer, van Spoorzone Tilburg; Joost Ruland, stationsarchitect; Nicole Rijkens, projectleider cocreatie Stad en Spoor namens Pantopicon; en Jake Wiersma, stedenbouwkundige bij Gemeente Maastricht, in een gesprek, over de toekomstige functie van station Maastricht en het hierbij behorende ambitieniveau. Frans Pollux leidde het gesprek.

Moderator: Frans Pollux

Bezoekers: 600

Super Local en Pavilions for Okana over het ontwerpen van goeddoen met ontwerpers Pim van Baarsen, Ellen Rouwendal en Laura Straehle 21 maart 2018

Wat is de juiste ethische en morele balans tussen goeddoen en de ambitie hebben om ontwerp kwaliteit toe te voegen aan de maatschappelijke context, waarbinnen kunstenaars en ontwerpers voor de Derde Wereld werken? Ontwerpers Pim van Baarsen, van Super Local, en Ellen Rouwendal en Laura Straehle, van Pavilions for Okana, vertelden over hun ervaring met dit vraagstuk.

Moderator: Saskia van Stein
Bezoekers: 15

De Staat van Europa

In het teken van het jubileumjaar van het Verdrag van Maastricht startte Bureau Europa in 2017 een nieuwe serie gesprekken, waarin de ruimtelijke, economische, sociale en symbolische conditie van het continent wordt onderzocht. Op dit moment is er sprake van een alom aanwezige Europese crisis en een snel veranderende publieke opinie rond de betekenis en het belang van 'Europa'.

Hoewel we per definitie Europeanen zijn, wordt dit besef overstemd door ressentimenten over de teloorgang van het politieke mandaat van de natiestaat. Er wordt vooral gestuurd op politieke en monetaire eenheid en er lijkt weinig oog voor de achterliggende sentimenten van het verlies aan de eigen identiteit, een identiteit die, als een paradox, gebaseerd is op onze unieke culturele diversiteit.

De Toekomst van de Unie met Luuk van Middelaar en Joop de Vries 18 april 2018

Luuk van Middelaar, historicus en politiek filosoof, en Joop de Vries, scenariohistoricus, spraken in deze lezing over bureaucratie en burgerschap in de Europese Unie, de Europese democratische identiteit en de toekomst die Europa tegemoet gaat. Accepteren we als Europa onze afnemende rol in de wereld of nemen we het heft weer in eigen handen?

Moderator: Afke Groen
Bezoekers: 75

Helden van Hier

Elk half jaar zet Bureau Europa een ontwerper of architect die zijn of haar stempel heeft gedrukt op de vormgeving van Maastricht in de spotlights. Na eerdere edities met onder meer architect Jo Coenen, ontwerper Maurice Mentjens, ontwerpbureau Zuiderlicht en landschapsarchitecten Lotte de Moor en Barry Kerckhoffs, was in 2018 architect Bas van der Pol van The Element A aan de beurt, met een oeuvrelezing over zijn werk in Maastricht, Nederland en Afrika.

The Element A – Oeuvrelezing door Bas van der Pol 28 april 2018

Architect Bas van der Pol deed ervaring op bij Wiel Arets in Maastricht en De Architekten Cie in Amsterdam, voordat hij The Element A begon. Na het behalen van zijn BSc-grad in bouwkunde aan de Hogeschool Zuyd behaalde hij een MSc-grad in architectuur aan de TU Delft. Naast zijn werk voor The Element A is Bas van der Pol ook assistent professor aan de RWTH Aachen en bestuurslid en programmeur bij architectuurdebatorganisatie TOPOS in Maastricht.

Moderator: Saskia van Stein
Bezoekers: 44

Expeditie Zilverschoon: De Mobiele Keuken

Met kunstenaars Janna Navis en Esther van de Pas
29 april 2018

Al eens hondsdrif gegeten, melganzenvoet of zilverschoon? Op zondag 29 April lieten kunstenaars Janna Navis en Esther van de Pas het publiek tijdens Expeditie Zilverschoon kennismaken met de eetbare wilde planten van Maastricht. Na een wandeling van een uur door de Lage Fronten werd er een maaltijd bereid in de Mobiele Keuken met de kruiden en planten die tijdens de wandeling zijn geplukt.

Deelnemers: 55

Maastricht Modestad: feit of fictie?

Met modeontwerper Branko Popovic, modeondernemer Kiki Niesten, modejournalist Milou van Rossum en creatief marketeer Janne Baetsen
29 juni

Het modeontwerpen in het algemeen, de waardering daarvan in Nederland en in Maastricht in het bijzonder en de staat van de industrie kwamen aan de orde. Hoe profileert Maastricht zich als modestad? Is er een gunstig politiek klimaat voor, hoe is het in Maastricht gesteld het met het modeonderwijs, welke aandacht krijgt mode in de media, welke rol speelt duurzaamheid? Modeontwerper en -ondernemer Branko Popovic van FASHIONCLASH, Kiki Niesten, en modejournalist Milou van Rossum, namens NRC, traden in gesprek met Saskia van Stein, directeur van Bureau Europa.

Moderator: Saskia van Stein
Bezoekers: 95

Meet the Maker #04

2 november – 4 november 2018

Tijdens het eerste weekend van november vond de vierde editie van Meet the Maker plaats. Voor dit transdisciplinaire netwerkevent werden jonge makers, kunstenaars, ontwerpers en architecten uit de Euregio uitgenodigd. DISTRESSED / GABRIEL + GUEVARA / Debora de Haes / Femke Habets / Niels Rijsemus / Germain Sijstermans / Chantalle Weerts presenteerden hun werk.

De Makers kregen de mogelijkheid om hun werk bij Bureau Europa tentoon te stellen en in gesprek te gaan over de artistieke en praktische vragen en de ontwikkeling van hun oeuvre met een geselecteerde groep professionals. Onder andere Fabian Seibert, van LUFORM; Gene Bertrand, van Cube Design Museum; en Pablo Hannon, social designer waren aanwezig.

Zondag 4 november opende Bureau Europa de deuren voor het publiek, waardoor de Makers de kans kregen om hun werk te tonen aan een breed publiek. Dit transdisciplinaire netwerkevent is geïnitieerd door Bureau Europa en deze editie werd georganiseerd in samenwerking met The Artist and the Others in samenwerking met grafisch ontwerpstudio Studio Noto.

Bezoekers: 180

Euregional Portfolio Day for Designers – Meet the Maker Edition

3 november 2018

In het kader van Meet the Maker werd kunstenaars, architecten en designers op zaterdag 3 november de mogelijkheid geboden om hun werk te tonen tijdens de *Euregional Stakeholders in the field of design*. De portfolio's werden gepresenteerd aan topnotch reviewers (journalisten, curators, beleidsmedewerkers) op het gebied van design en vakmanschap uit de hele Euregio. Dit event werd ontwikkeld in samenwerking met RECIPROCITY Inauguration / Opening Ceremony, Hello Designer Tour, CHE - Creative Hub Euregio.

Bezoekers: 30

L'Art pour Elkaar

10 en 11 november 2018

Zaterdag 10 en zondag 11 november vond L'Art pour Elkaar plaats, een nieuw cultureel festival in Maastricht, waarbij het vertellen van verhalen en de beleving van de stad centraal stonden. Ontwerpers, architecten en kunstenaars leggen veel betekenis in hun werk, betekenis die voor het publiek soms moeilijk te begrijpen of te ervaren is. Door een verhaal te vertellen over een (kunst) werk wordt het begrijpelijker en komt de relatie tussen

de amateur en de professional, de ontwerper en het object én de architect en stad centraal te staan. Meer dan twintig ateliers (onder andere van Marcel Willems - Herma van den Heuvel - Mattanja Coehoorn - Astrid Verkoijen - Clemens Maassen - Ilona Smeets - Christiane Steffens), de AINSI en de atelierverzamelgebouwen in Heer, Nazareth, de Ravelijn en Mariaberg openden hun deuren op zaterdag 10 november. En ook Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, Centre Céramique, KunstFront en Meet Maastricht deden mee!

Vanuit Bureau Europa, het episch centrum van L'Art pour Elkaar, vertrokken 'small', 'medium' en 'large' rondleidingen onder leiding van cultureel ambassadeurs: wethouder Jim Janssen; bioloog en kunstenaar Stefan Cools; curator Guus van Engelshoven; acteur/regisseur Romy Roelofsen; en pastoor Alfons Kurris.

Op uitnodiging van Bureau Europa heeft kunstenaar/curator Joep Vossebeld een aantal kunstenaars benaderd om speciaal voor L'Art pour Elkaar een interventie te ontwikkelen, waarbij een toevallige ontmoeting met een idee centraal stond. Bij Bureau Europa waren de werken te zien van: Maarten van den Berg - Miriam Sentler - Pol Veldhuizen - Rod Summers - Cmunz artists - Jet Nuij - Jeremy Olson.

Curatoren: Saskia van Stein en Joep Vossebeld
Grafische identiteit: Studio NOTO en Studio Eikenhorst i.s.m.
Productie: Emily Marr & Laura Selvi

Bezoekers: 1200

Flourishing Foodscapes: ontwerpen aan regionale en stedelijke voedselsystemen

Met Han Wiskerke, Henk Hoogakker, Lara Klaassen en Het Geluid
28 november 2018

Han Wiskerke, hoogleraar rurale sociologie aan de Universiteit van Wageningen, gaf een lezing over de wereldwijde voedselproblematiek en de mogelijke toekomstbestendige oplossingen. Wiskerkes boek *Flourishing Foodscapes* bekijkt structurele, grootschalige oplossingen voor voedselproblemen en behandelt het probleem van voedsel(schaarste). Henk Hoogakker, namens Slow Food Limburg; Lara Klaassen, van CNME; en Gable en Romy Roelofsen, van Common Chorale/Het Geluid Maastricht, responderden.

Moderator: Saskia van Stein
Bezoekers: 62

Overige evenementen

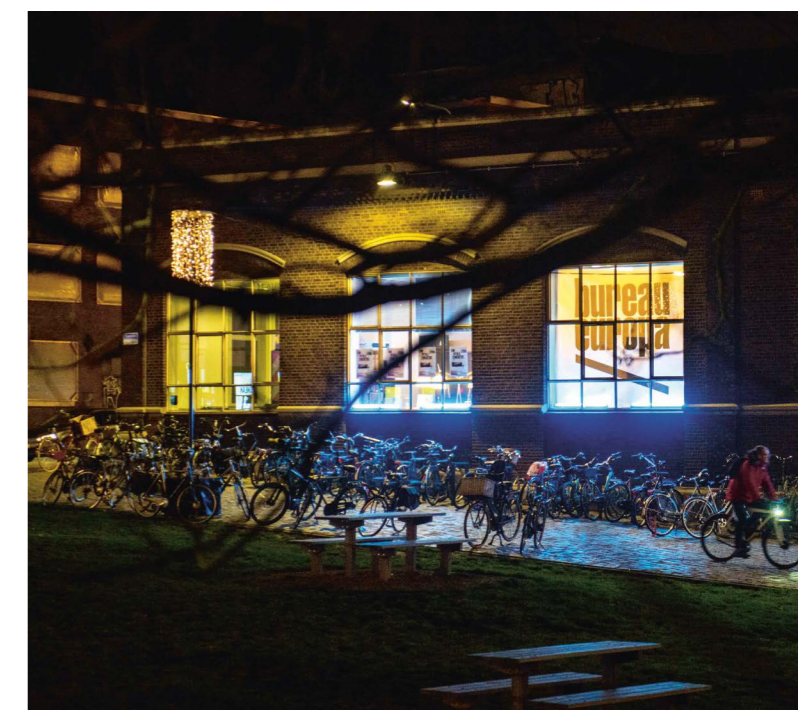

Nieuwjaarsborrel

11 januari 2018

De gezamenlijke nieuwjaarsborrel van Bonnefantenmuseum Maastricht, Jan van Eyck Academie, Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, Hogeschool Zuyd en Bureau Europa, platform voor architectuur en design, werd dit jaar georganiseerd door Marres en Bureau Europa. Tijdens de nieuwjaarsborrel gaf kunstenaar Joep Hinssen een performance met Otomax en werd De Toonzaal officieel geopend.

Bezoekers: 673

Museumnacht Maastricht 13 april 2018

Op vrijdag 13 april vond voor de derde maal Museumnacht Maastricht plaats en openden dertien kunstinstellingen tot 1 uur 's nachts de deuren! Bureau Europa gaf onder andere rondleidingen door *Unvollendete. Nooit gebouwd Maastricht*, kleine workshops in het atelier en een demonstratie van VR-technologie door architect Marc Maurer, over de verbouwingen in de Timmerfabriek. DJ Hagelslag verzorgde een gepaste muzikale omlijsting.

Bezoekers: 1190

GEN ART HUB, met MAMFAT Hogeschool Zuyd 25 april & 26 april 2018

Maastricht Academy of Media Design and Technology organiseerde in samenwerking met Bureau Europa GEN ART HUB. Hier toonden studenten de resultaten van een acht weken lange ontdekkingsstocht over generatieve kunst en design. Het evenement omvatte een tentoonstelling, lezingen, audiovisuele uitvoeringen, generatieve mode en een discussie.

Studenten lieten zien hoe erfgoed op een nieuwe manier gepresenteerd kan worden voor de volgende generatie. Leanne Wijnsma vertelde over haar belangrijkste projecten 'De geur van data' en 'Een virtuele tunnel van culturele hoofdsteden 2018 Leeuwarden naar Valletta'. Met het publiek werd besproken wat de betekenis is van generatieve kunst en design, met audiovisuele performances waarin muziek en beeldende kunst samenkwamen en een modeshow van generatief ontworpen kleding door de studenten.

Moderatoren: Theo Ploeg en Marie van Vollenhoven
Deelnemers/bezoekers: 170

De Week van het Nieuwe Maastricht 28 mei – 1 juni 2018

Maastricht bestaat niet alleen uit stenen gebouwen en openbare ruimten, ze bestaat in de eerste plaats uit mensen: inwoners, studenten, expats, toeristen. Daarom stond dit jaar de stedelijke mens centraal tijdens de Week van het Nieuwe Maastricht 2018 (WNM18).

WNM18 werd afgesloten met een keynote-lezing van stedenbouwkundige Charles Landry op vrijdag 1 juni. Als grondlegger van het Creative City concept heeft hij

bijgedragen aan een beweging van het anders gaan kijken naar stadsontwikkeling en management van steden.

Moderator: Saskia van Stein
Bezoekers: 135

De Dag van de Architectuur 2 juni 2018

Bureau Europa nam bezoekers mee door het Belvédèregebied voor rondleidingen, bezichtigingen, tekst en uitleg, muziek en een wandeling door groen, langs water en onder beton. Stedenbouwkundige Peter de Ronde, Gemeente Maastricht, en gids René Brouwers waren onze gastheren. Ze vertelde alle ins and outs, plannen en ontwikkelingen voor dit deel van Maastricht. Met flietsbezoeken aan de tentoonstelling *Embracing. Exchange*, de loftruimtes van het Eiffelgebouw en de skybar daarbovenop, voltrok de wandeling zich door het Student Hotel naar het stadswild achter de Timmerfabriek, met uitleg over de Fronten en de Noorderbrug.

Het programma is tot stand gekomen i.s.m. Student Hotel Maastricht en Infocentrum Belvédère.

Deelnemers: 85

Het Parcours 9 september 2018

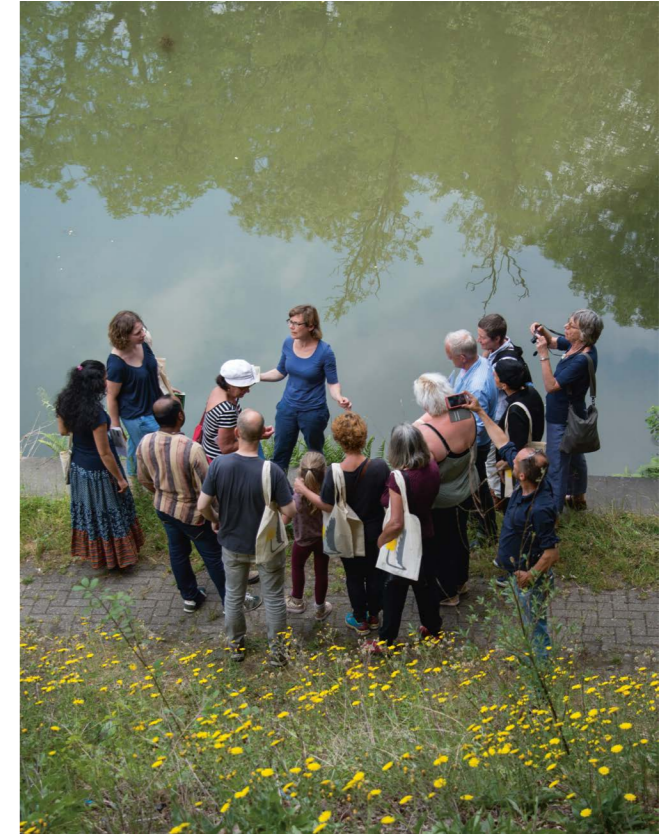
In samenwerking met de Nederlandse Dansdagen opende tijdens het jaarlijkse Parcours, bij Bureau Europa, de tentoonstelling *The Third Space - Space and Spatiality in the works of Krisztina de Châtel*. Deze tentoonstelling werd georganiseerd ter gelegenheid van de 75e verjaardag van de choreografe Krisztina de Châtel.

Bezoekers: 997

Docfest 28 – 30 september 2018

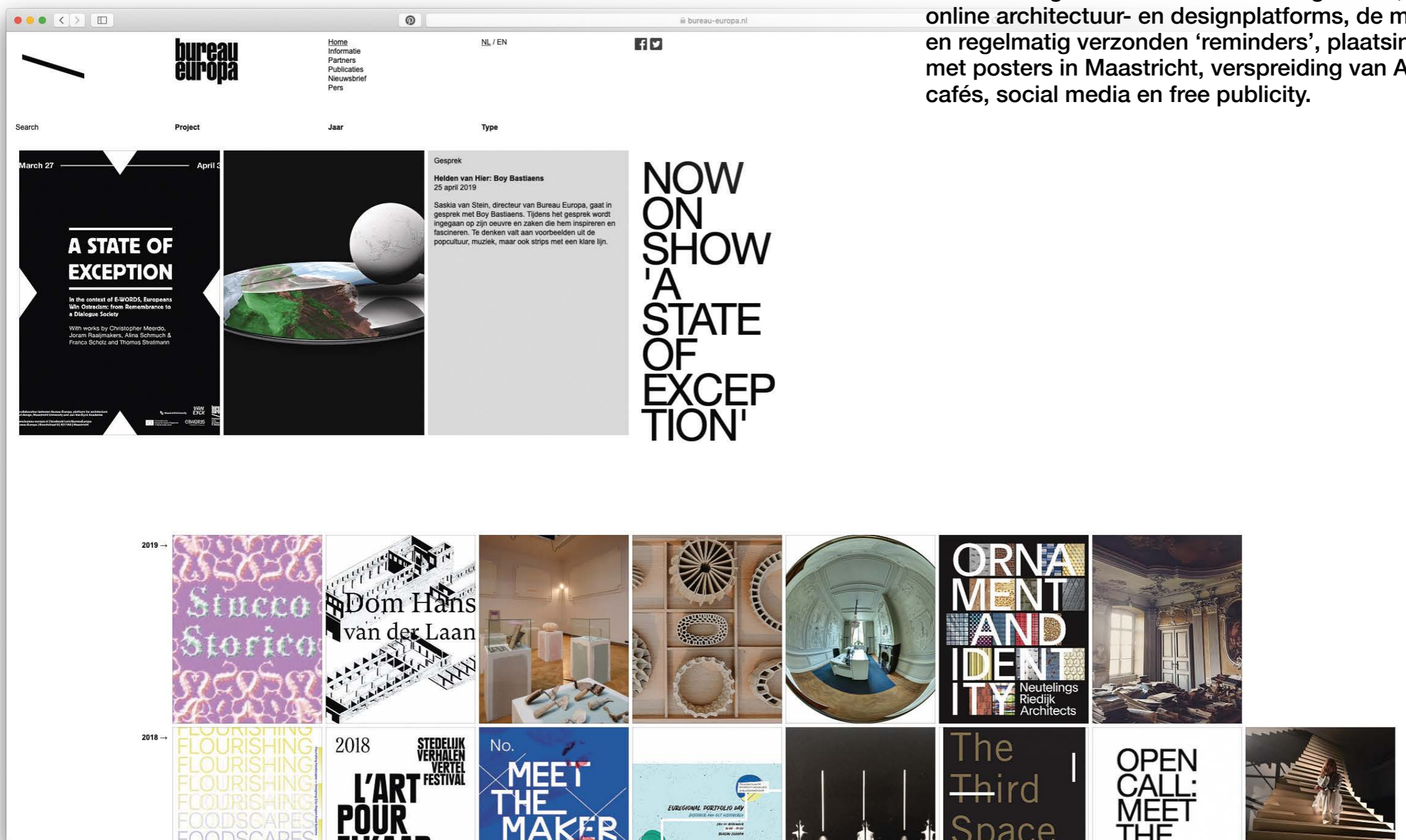
Met als thema 'Rise Up!' liet deze vierde editie van Docfest het publiek vanuit diverse invalshoeken zien wat het betekent om in een snel veranderende wereld vol verwachtingen en uitdagingen je eigen weg te blijven bewandelen, met bijzondere, inspirerende (inter)nationale gasten, een 'Rise up Sunday Morning Yoga Session', een 'Verdrietconcert', twee VR-bioscopen, een ontbijtspecial, voorleessessies en een workshop voor kids, een masterclass voor professionals en een ware 'sleep-over experience'.

Bezoekers: 1200

Communicatie verslag 2018

Bureau Europa, platform voor architectuur en design heeft in 2018 de lijn die in 2017 is ingezet qua communicatie van het publieke programma zoveel mogelijk voortgezet: de beschikbare middelen zijn kritisch ingezet om het publiek te informeren over de tentoonstellingen, workshops en andere events die door Bureau Europa zijn georganiseerd, geïnitieerd en gefaciliteerd. Hierbij zijn diverse middelen ingezet: advertenties in dagbladen, digitale banners op online architectuur- en designplatforms, de maandelijkse nieuwsbrief en regelmatig verzonden 'reminders', plaatsing van driehoeksborden met posters in Maastricht, verspreiding van A2 posters en flyers in cafés, social media en free publicity.

In 2018 hebben we naast het gericht adverteren voorafgaand aan de opening van een nieuwe tentoonstellingen maandelijks een overzicht van de aankomende lezingen gepromoot via advertenties en posters. Rekening houdend met de voor die lezing relevante doelgroep werd gericht geadverteerd. Bij de kleinere evenementen en lezingen zien we een toename van 30% meer bezoekers. Het effect is merkbaar in de toegenomen publieksomvang. Bij de kleinere evenementen en lezingen zien we een toename van 30% meer bezoekers.

De gezamenlijke communicatiestrategie van de dertien culturele instellingen die de Museumnacht Maastricht organiseren zorgde voor veel persaandacht, wat leidde tot een groter bezoekersaantal. In 2018 bezochten 1190 mensen Bureau Europa tijdens de Museumnacht. *L'Art pour Elkaar*, dat in 2018 voor het eerst werd georganiseerd mocht ook op goede persaandacht rekenen. Dagblad de Limburger en Week In Week Uit publiceerden een artikel en RTV Maastricht interviewde Saskia van Stein voorafgaande aan het festival, waardoor het L'Art Pour Elkaar bij het grote publiek onder de aandacht werd gebracht.

Website

De website een compleet overzicht van alle door Bureau Europa georganiseerde tentoonstellingen en events en toont de site grafische middelen, tekstbestanden (als pdf), documentaires, video's en foto's en functioneert hierdoor als een publiek toegankelijk digitaal archief. Eind 2018 is onderzocht of de website zal worden aangepast, dan wel een geheel nieuwe website zal worden gebouwd. In afwachting van de ontwerpplannen en de offertes wordt hierover een beslissing genomen in 2019.

Nieuwsbrief en save-the-dates

De nieuwsbrief is in 2018 maandelijks verzonden. De digitale nieuwsbrief wordt zowel in het Nederlands (aan 2475 abonnees) als in het Engels (aan 340 abonnees) verzonden. Additioneel, bij belangrijke evenementen wordt aan dezelfde groep abonnees een digitale uitnodiging of 'save the date' verstuurd. In 2018 werd vijfmaal een 'save the date' verzonden. Dergelijke uitnodigingen worden ook verstuurd aan specifiek voor deze opening of lezing geselecteerde geïnteresseerden. Docenten van de diverse academies worden veelal persoonlijk benaderd. In verband met invoering Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn de abonnees in mei over deze verordening geïnformeerd en werd hen de gelegenheid geboden om zich af te melden voor de nieuwsbrief; in totaal hebben zich in de weken daaropvolgend 34 abonnees afgemeld.

Uitnodiging

Voorafgaand aan de openingen van een nieuwe tentoonstelling werden vaste bezoekers, relaties en relaties van de curatoren uitgenodigd met een digitale uitnodiging, opgemaakt door de vormgever die ook verantwoordelijk is voor de grafische identiteit van de betreffende tentoonstelling. Daarnaast worden uitnodigingen gedrukt en als flyers door de binnenstad verspreid. Er worden ook Facebook-events aangemaakt, deze hebben een meer informeel karakter.

Posters en flyers

Ook in 2018 is er voor gekozen om met posters en flyers tentoonstellingen en lezingen te promoten. Deze worden verspreid in de Maastrichtse binnenstad, bij een aantal academies van Hogeschool Zuyd, Universiteit Maastricht, Jan van Eyck Academie, RWTH Aachen, Design Academy, TU Delft, verzamelwerkgebouwen en culturele instellingen.

Social Media

Het gebruik van social media is in 2018 bij Bureau Europa wederom toegenomen. Enerzijds omdat het eenvoudig is om de doelgroep een paar maal per week te informeren, anderzijds omdat zonder kosten dan wel met de inzet van geringe financiële middelen op gerichte wijze kan worden geadverteerd. Dit geldt zowel voor Facebook als in toenemende voor Instagram, dat Facebook bij de doelgroep tot 45 jaar voorbij lijkt te streven qua populariteit. Naast het berichten over eigen events wordt er regelmatig bericht over relevante zaken in de regio of wordt algemeen nieuws gedeeld over architectuur of design.

Advertenties

Afhankelijk van de doelgroep werd er in 2018 gericht geadverteerd in lokale, Euregionale media of (internationale) vakbladen en online media zoals twaalf maal in Week In Week Uit Maasricht, vier maal in Dag de Limburger, driemaal in Archined en tweemaal in Very Contemporary. Ook werd er geadverteerd via Maastricht Marketing en een aantal organisaties die een online culturele agenda beheren.

Free publicity

Veel tentoonstellingen, activiteiten en evenementen van Bureau Europa genereren free publicity, zoals kranten en tijdschriftenartikelen, interviews/films in Euregionale

televisie- en radioprogramma's, en vermelding op thematische websites en Facebookpagina's van andere culturele instituten en onderwijsinstellingen. Per activiteit bereikte Bureau Europa ca. 1,5 miljoen personen in de Euregio, Nederland en het buitenland. Opvallend is dat onderwerpen die lokaal verankerd zijn, zoals Unvollendete, Stucco Storico en L'Art pour Elkaar veel free publicity (zowel van on- als offline media) krijgen: driemaal verscheen een groot artikel (spread) in Dagblad de Limburger en ook maakte RTV Maastricht tv-reportages (het kunstprogramma 'Dat kan mijn neefje ook').

Grafische uitingen

Een belangrijke pijler is de kans die Bureau Europa biedt door te werken met verschillende veelal jonge grafisch ontwerpers. Zij krijgen, als zij aan de slag gaan met de visuele identiteit van een campagne voor een tentoonstelling, een grote mate van vrijheid. Hierdoor worden bijzondere campagnes ontwikkeld en geldt Bureau Europa als een inspirerende opdrachtgever voor deze jonge makers. Nadeel hiervan is dat Bureau Europa telkens weer een andere uitstraling of 'smoel' heeft waardoor het voor bezoekers en passanten soms moeilijk is om Bureau Europa te herkennen. Plan is om een raster te ontwikkelen waarbij een aantal constante gegevens in de huisstijl, het logo ontwikkeld door toonaangevend grafische bureau Expirimental Jetset, het kader vormt en de vormgevers binnen dit kader een eigen campagnebeeld kunnen ontwikkelen.

Aanscherping positionering

In 2018 zijn we in gesprek gegaan met Janne Baetsen en Esther Saris, beiden senior communicatieadviseur/marketeers, om het communicatiebeleid van Bureau Europa door te lichten. Er zijn verbeterpunten aangedragen om de zichtbaarheid en herkenbaarheid van Bureau Europa te vergroten. De kern van hun boodschap was dat Bureau Europa zich verder moet profileren als kritische luis in de pels en juist het experimentele aspect verder moet uitbuiten. De 'fysieke' zichtbaarheid moet worden vergroot o.a. door banieren op de buitengevels aan te brengen. Er moet nader worden onderzocht hoe aan te sluiten op de branding van de algehele Timmerfabriek en het Sphinxkwartier.

Op dit moment zijn we in gesprek met Anna Elffers van de Universiteit Maastricht om middels een doelgroep-analyse te onderzoeken hoe we de missie van Bureau Europa beter op haar publiek kunnen laten aansluiten. In 2019 gaan we hier verder gestalte aan geven.

Doelstelling, bestuur en Raad van Toezicht

Als presentatieplatform en netwerkorganisatie organiseert Bureau Europa tentoonstellingen, lezingen, workshops, rondleidingen door de stad en andere discursieve activiteiten op het gebied van architectuur, stedenbouw en vormgeving. Vanuit een maatschappelijk perspectief wil Bureau Europa kennisproductie en talentontwikkeling bevorderen rond de vormgegeven omgeving binnen het culturele domein. Deze doelstellingen krijgen vorm in culturele projecten binnen het instituut maar ook in de openbare ruimte of in samenwerking met derden. Bureau Europa richt zich primair op de gedeelde sociale agenda en cultureel maatschappelijke vraagstukken die spelen in groot Limburg, de regio Euregio Maas-Rijn.

De onderwerpen waar de organisatie zich toe verhoudt, omvatten onder meer de geschiedenis en migratie van ambachten, technologische acceleratie, identiteit als ontwerpopgave, energietransitie, het interieur en de stad, voedselproductie, de toekomst van werk, en nieuwe economieën en oude grenzen, steeds gezien vanuit architectuur en design. Met haar programma ambieert Bureau Europa het besef van de ontworpen omgeving te activeren, door middel van samenwerkingsverbanden en projecten die nieuwe verhalen vertellen over onze steden en omgeving en die tot een persoonlijke verankering in de stad leiden.

Bestuur:

S. van Stein, algemeen directeur

Raad van Toezicht:

- Prof. dr. P.M.J.E. Tummers (voorzitter), emeritus-hoogleraar en voormalig Decaan Faculteit der Cultuurwetenschappen, Universiteit Maastricht.
- Prof. Ir. F. Humblé, architect/stedenbouwkundige HumbléMartens en hoogleraar aan de RWTH Aken.
- C.J.N.M. Jacobs, voormalig wethouder Financiën, Economie en Cultuur van de Gemeente Maastricht;
- Dr. V. van Saaze, universitair docent Literature & Art aan Faculty of Arts and Social Sciences, Universiteit Maastricht.

De navolging van de Cultural Governance Code vindt plaats onder leiding van bestuurder/directeur in nauwe samenwerking en overeenstemming met de bovengenoemde Raad van Toezicht:

- een bewuste omgang met de governance code;
- een weloverwogen keuze voor het besturingsmodel;
- duidelijke verdeling van taken en bevoegdheden tussen uitvoering, bestuur en toezicht;
- duidelijkheid over het besturingsmodel en de daarbij behorende verantwoordelijkheden;
- integer en transparant handelen, met oog voor de belangen van alle betrokken/ stakeholders;
- onafhankelijkheid van het toezicht en het vermijden van belangenverstrengeling;
- het waarborgen van deskundigheid in bestuur;
- het waarborgen van deskundigheid en diversiteit in de samenstelling van de raad van toezicht;
- effectief bestuur en toezicht, waarover verantwoording wordt afgelegd;
- een goed georganiseerde, onafhankelijke financiële controle;
- effectiviteit in het realiseren van missie, doelstellingen en efficiënte bestedeling van (publieke) middelen;
- publieke verantwoording door de organisatie.

Relevante nevenfuncties

van directeur Saskia van Stein in 2018:

- Co-curator van de design tentoonstelling My Practice My Politics Salone Del Mobile Milaan
- Bestuurslid OASE, architectuurjournaal
- Docent MA NON LINEAR NARRATIVE, Koninklijke Academie Beeldende Kunsten in Den Haag
- Adviescommissie subsidies Stroom, Den Haag
- Jurylid Princes Margriet Cultuurprijs, European Cultural Foundation
- Juryvoorzitter van de Dutch Design Award (category Youth) en deelnemende aan de overall internationale jury Dutch Design Award
- Adviescommissie creatieve industrie en monitoringscommissie beeldende kunst voor Raad voor Cultuur.

Colofon

Bureau Europa

Saskia van Stein
Remco Beckers
Agnes Paulissen

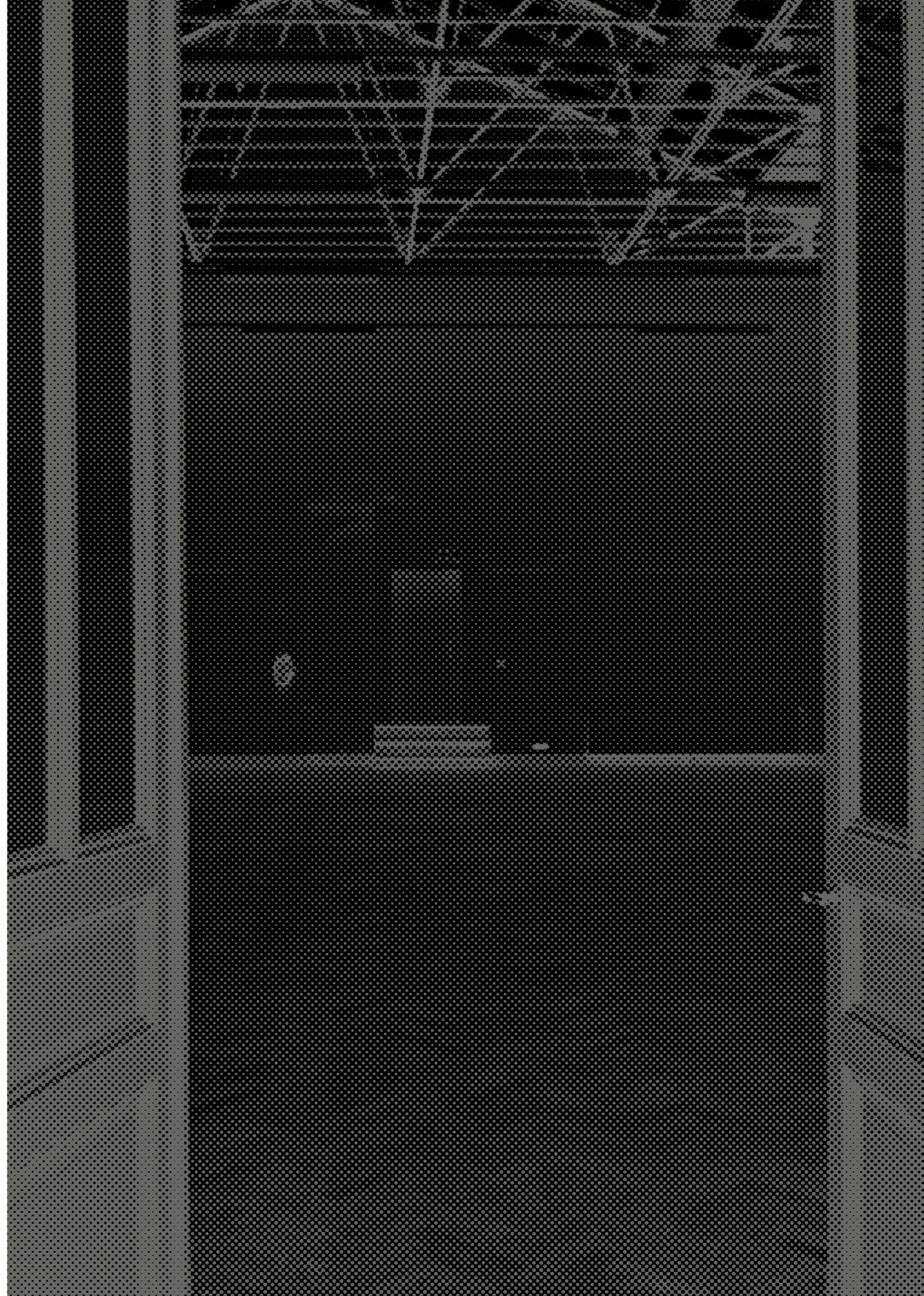
Fotografie

Johannes Schwartz
Moniek Wegdam
Saskia van Stein
Museumnacht Maastricht
Elsa Paternotte
Ilona van den Brekel
Jonathan Vos
Remco Beckers
Joyce Larue

Grafisch Ontwerp

Studio Noto, Maastricht

foto rechts: Johannes Schwartz

**bureau
europa**

**Platform
voor
architectuur
& design**